

Jóannes Dalsgaard, vafevni javnaðarflokksins til fólkatingsvalið tann 8. sept., skrivur:

Eina millión ferðir Hiroshima

Sambært upplýsingum frá ST eru 60.000 kjarnorku-løðingar til í heiminum í dag. Hesar løðingar liggja á goymslu ella eru tær monternadar í bumbum ella raketum. Henda nøgd svarar til eina sprengistyrki, ið er eina millión ferðir sterkari enn tann bumban, sum á sinni legði Hiroshima í oyði!

Hetta er ikki nakað, sum embætismenn í ST hava funnið uppá fyrri at ræða fólk, men hetta eru upplýsingar, sum byggja á tilfar, sum ST hevur fingið frá Sovjet og USA, so minni munnu goymslurnar neyvan vera.

Hesi tøl hava fingið mong at hugsa. Adam Rapacki, Østen Undén, Urho Kekkonen, Jens Evensen, Olof Palme, Erlendur Patursson, Anker Jørgensen, David Loungy og mill. av vanligum fólkum kring allan heim fóru so smátt at hugsa um, hvussu í allari víðu verð nakar rættisiktaður kann fyrstilla sær eina verju við einum vápn, sum við 100% vissu týnir áleyp-

aran eins væl og tann álopna. Alt fleiri skiltu, at við kjarnorkuvápnnum gevst eingin verja — heldur ikki tann verjan, sum byggir á atomvápnanna ræðandi týðning.

Hugsanin um kjarnorkuvápnafri umveldi vaks spakuliga fram, vann alt sterkari undirtøku og juni 1978 samtykti S.T. á eykaðalfundi at stovnssetingin av kjarnorkuvápnafri umveldum er eitt týðandi avdubbandi og álittisskapandi tiltak.

Hugsjónin um kjarnorkuvápnafri umveldi er ikki nakað, sum bert livir í Norðanlondum, tí arbeitt verður um allan heim við hesari hugsjón, serstakliga í Latinamerika, Australia, New Zealandi og í landsynningspartinum av Asia. Men tað skerist ikki burt, at hesi seinastu árin hava Norðanlond gingið á odda í stríðnum fyrri kjarnorkuvápnafri umveldum ella zonum. Eisini her hjá okkum hevur henda hugsjón rinið við og á heysti 1983 løgdu Erlendur

Patursson, Olaf Olsen, Hilmar Kass og undirritaði uppskot fyrri løgtingið um at Føroyar áttu at verða lýstar sum kjarnorkuvápnafri umveldi. Í sannleikans áhuga eigur tað at verða sagt, áðrenn tað verður gloymt, at tað var Erlendur Patursson, sum tók stig til hetta uppskot.

Løgtingið samtykti uppskotið í februar 1984 (við stórum meiriluta) og ríkisstýri má í samband við lýsingina av fyriskipanini um fremmand herskip og teirra atkomu til havnir í kongarikinum sigast de facto at hava víðurkent hesa løgtings-samtykt. Tað er at kalla óneyðugt at leggja afturat, at føroyingar hava vunnið sær stóra virðing í altjóðasamfelagnum fyrri hesa samtykt.

Hetta er alt bara gott og væl, men hvat hjálpir alt hetta okkum — hvat gagn kann ein atomvápnafri zona eitt nú í Norðanlondum gera mannaættini? Hendan spurning fær ein so at siga dag og dagliga.

Til hetta er at svara, at ein atomvápnafri zona fyrst og fremst hevur til endamáls at skapa álit landanna millum — blokkanna millum.

Tá vit hugsa um, at misálit er, hóast ikki tann einasta, so tó ein álvarsom orsök til dubbingarspiral og sum krígssútloysandi tættur, ja, so hevur eitt hvørt álittisskapandi tiltak týðning. Tað verður eitt stig á tí leið, sum ber burtur frá vandakós, sum heimurin nú leingi hevur ligið á.

Arbeiðið við at fáa øll Norðanlond lýst sum kjarnorkuvápnafri umveldi er komið heilt væl áleiðis. Semja er um, at umveldið skal fevna um øll Norðanlond og alt bendir á, at bæði NATO og Warszawasamgongan eru til reiðar at víðurkenna norðurlendsku zonuna. Men sjálvsagt eru ikki allar súður syftar enn og framvegis er eitt langt og stríggjð verk eftir at avrika, áður enn nakað samnorðurlandskt sáttmálauppskot kann verða

lagt fyrri lóggávutíngini í Norðanlondum. Norðurlendsku javnaðarflokkarnir hava lagt eitt stórt og dygdgott arbeiði í zonuhugsjónina. Tað verk, sum Palme byrjaði, hava Kalevi Sortsa, Gro Harlem Brundtland og Anker Jørgensen hildið fram við hegni og skili. Føroyski javnaðarflokkurin hevur eftir førumuni stuðlað hesum arbeiði og tað fer hann at halda fram við í øllum stovnum har hann er ella verður umboðaður. Sostatt fer eitt umboð fyrri javnaðarflokkin á

fólkatingi av øllum alvi at virka fyrri zonuhugsjónini í tráð við løgtingsins samtykt, ST-samtyktina og við trúfesti móti tí stóra meiriluta av Føroya fólk, sum stuðlar hugsjónina um kjarnorkuvápnafri umveldi. Hvussuleiðis hetta umveldið lógfrøðiligt og itøkiligt eigur at verða skipað verður høvi til at venda aftur til seinni.

Jóannes Dalsgaard

Gisleyg Dahl Bonde, fólkatingsvafevni, skrivur:

Fólkatingsumboðið er umboð Føroya fólks

Hví skulu Føroyar hava umboð á fólkatingi? Tí á fólkatingi verða nógv mál viðgjørð, sum beinleiðis viðkoma okkum.

Tað er ikki líka mikið hvussu hesi mál verða viðgjørð. Fólkatingsumboðið er umboð Føroya fólks og skal sostatt altíð virka í samjóð við meiriluta Føroya Løgtings.

Fólkaflokksumboðið, sum hevur havt sess á fólkatingi seinastu 4 árin, hevur ikki virkað sum umboð fyrri føroyska fólkið, men hevur »arbeitt« í sjálvdrátti, og hevur alt annað enn gagnað okkum.

Umdømi okkara, ikki bara í Danmark, men uttanfyrri við, er skatt. Henda skaðan, sum longu er hendur, betist ikki uppá við at senda somu umboð á fólkating aftur — tey mugu skiftast út.

Øll tey árin javnaðarflokkurin átti fólkatingsumboð, røktu tey hetta starv til fulnar, líka mikið hvussu sitandi meiriluti á tingi var samansettur. Teir kundu sína uppgávu. Umframt fólkatingsarbeiðið hava umboð okkara altíð verið fús at hjálpa føroyingum í Danmark, sum høvdu hjálp ella veg-

leiðing fyrri neyðini.

Undan seinasta fólkatingsvali segði fólkaflokkmaðurin, at hann fór ikki at blanda seg í donsk víðurskifti yvirhøvdur. Hetta gjørdi hann kortini, og segði at umstøðurnar noyddu hann at gera tað. Nú sigur sami maður, at hann er til reiðar at atkvøða um donsk víðurskifti, um tað er neyðugt fyrri at bjarga stjórnini, men leggur hann afturat »eg geri tað treyðugt«. Hann ger tað ikki treyðugari enn so, at flokkur hansara í oddagrein heitir á allar fólkaflokkshvarar

um at fara á val og gera sitt til at tryggja danska ríkinum eitt gott val.

Hetta eru loysingarhettur, ið vóru. Nei, farið á val og veljið tann flokk, sum er at lita á — javnaðarflokkin.

Gisleyg Dahl Bonde